

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoZ/5/2024
Identifikačné číslo spisu:	1514224700
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1514224700.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu C. G., narodeného XX. O. XXXX, R., U. E.. W. XX, zastúpeného spoločnosťou Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners, s.r.o., Bratislava, Mlynské Nivy 10, IČO: 47 239 921, proti žalovanému F. R., narodenému XX. C. XXXX, B. D. N., D. X, zastúpenému advokátkou JUDr. Soňou Markovičovou Kissovou, Bratislava, Nám. SNP 13, o zaplatenie 137 800 eur s príslušenstvom a odmeny zo zmenky, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 3CbZm/1153/2015-169 zo 16. júla 2019, takto

rozhodol:

I. Konanie o dovolaní žalovaného z a s t a v u j e.

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V uznesením č. k. 3CbZm/1153/2015-169 zo 16. júla 2019 priznal v danom spore žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50%, pričom od 1. júna 2023 prešiel výkon súdnictva v prejednávanej veci z Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“).

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný podal žiadosť o oslobodenie od platenia súdneho poplatku v predmetnom spore, keďže mu vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu č. k. 3Zm/751/2014-73 z 18. augusta 2018 v sume 8 295,50 eur, zatiaľ čo žalovaný mal za to, že jeho majetkové pomery priznanie oslobodenia od súdneho poplatku odôvodňujú. Okresný súd Bratislava V za účelom posúdenia dôvodnosti žiadosti skúmal majetkové pomery žalovaného a lustráciou v Obchodnom registri Slovenskej republiky zistil, že žalovaný je jediným konateľom obchodnej spoločnosti GO2 Slovakia, s.r.o., pričom na obchodnú spoločnosť nebol vyhlásený konkurz a spoločnosť je schopná naďalej vykonávať podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, a teda žalovaný ako konateľ obchodnej spoločnosti vykonáva podnikateľskú činnosť.

Lustráciou v Sociálnej poisťovni súd zistil, že žalovaný nie je vedený ako nezamestnaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, rovnako nie je invalidným dôchodcom, preto má podľa súdu všetky predpoklady, aby bol dostatočne zárobkovo činný na hradenie súdnych poplatkov za úkony, ktoré sám inicioval. Na základe vyžiadaného výpisu z osobného bankového účtu žalovaného Okresný súd Bratislava V ale zistil, že žalovaný nedisponoval dostatočnými finančnými prostriedkami na úhradu súdnych poplatkov za úkony, ktoré inicioval. Preto uzavrel, že žalovaným preukázané majetkové pomery odôvodňujú priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v spore iba z časti. Požadovať od žalovaného zaplataenie súdneho poplatku v plnej výške 8 295,50 eur by bolo vzhľadom na jeho finančnú situáciu neprimerane tvrdé, súd mu preto priznal čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 50%.

3. Proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 3CbZm/1153/2015-169 zo 16. júla 2019 o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v spore v rozsahu 50% podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že uznesenie Okresného súdu Bratislava V žiadal zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípustnosť aj dôvodnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ust. § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd (nesprávnosť v texte dovolania, keďže o žiadosti žalovaného o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov rozhodoval len Okresný súd Bratislava V - poznámka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ namietol aj nesprávne právne posúdenie veci na podklade zadovážených dôkazov súdom prvej inštancie, resp. v dôsledku ich nesprávnej interpretácii, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu /§ 421 ods. 1 písm. a) CSP/. Dovolateľ uviedol, že súdny poplatok vo výške 4 147,75 eur, ktorý je povinný zaplatiť, predstavuje značne citeľný zásah do jeho majetkovej a sociálnej situácie, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať stav hmotnej núdze a ohroziť schopnosť žalovaného zabezpečiť jeho základné životné potreby. Zastával názor, že súd prvej inštancie mal po dôkladnom posúdení osobných, zárobkových, sociálnych, majetkových a iných pomerov žalovaného rozhodnúť v spore o priznaní oslobodenia od súdneho poplatku žalovanému spôsobom, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť súdny poplatok maximálne vo výške 500 eur. Posudzujúc celkové majetkové pomery žalovaného, berúc do úvahy výšku súdneho poplatku, ako aj výšku mesačných príjmov a výdavkov žalovaného, žalovaný mal za to, že jeho dlhodobá finančná situácia mu objektívne umožňuje uhradiť súdny poplatok maximálne do výšky 500 eur bez toho, aby to malo negatívny dopad na uspokojenie jeho základných životných potrieb. Záverom tiež dodal, že súd mal o jeho žiadosti rozhodovať na základe dokladov aktuálnych ku dňu vydania rozhodnutia.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať (§ 161 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP).

5. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Podľa odseku 2, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6. Podľa § 419 ods. 1 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 40 CSP veta pred bodkočiarkou, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v zmysle ustanovenia § 419 Civilného sporového poriadku môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom alebo Najvyšším súdom Slovenskej

republiky, ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu. Dovoláním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

9. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 Civilného sporového poriadku tak, že o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd (§ 34 ods. 1 a 2 CSP), o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje najvyšší súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 ods. 3 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 CSP).

10. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o žiadosti žalovaného o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku za námietky podané voči zmenkovému platobnému rozkazu, pričom uznesenie vydal vyšší súdny úradník a bola proti nemu prípustná sťažnosť. Žalovaný voči nemu podal dovolanie ako aj sťažnosť. O sťažnosti rozhodol Okresný súd Bratislava V uznesením č. k. 3CbZm/1153/2015-236 z 22. novembra 2021 tak, že sťažnosť žalovaného odmietol, pričom rozhodnutie vydal zákonný sudca. Predmetom daného dovolacieho konania je však rozhodnutie o dovolaní podanom žalovaným proti uvedenému uzneseniu o priznaní čiastočného oslobodenia od súdneho poplatku.

11. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu dovolacieho súdu (Civilný sporový poriadok ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako dovolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalovaný smeruje proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava V, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a je potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle citovaného ust. § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010 č. k. IV. ÚS 389/2010-14).

12. Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie dovolania žalovaného nie je daná, najvyšší súd konanie o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V zo 16. júla 2019, č. k. 3CbZm/1153/2015-169, zastavil (§ 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

13. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP), žalobcovi podľa obsahu spisu preukázateľne žiadne trovy v dovolacom konaní nevznikli (R 72/2018).

14. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.